

A' ROMAI CSÁSZARI CS AP. KIRALYI FELSÉG
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL!

Íródott BÉTSÉŐL Kedden 2. Márcziusban 1792.

Bóldog Isten! mit hallunk, 's mit értünk! Megint gyászba borúlt mind a' Nap, mind a' Hold! — Meg-hólt a' mi Kegyelmes édes Atyánk 's Koronás Fejedelmünk *Alásodik Leopold*. A' múlt Szeredán kezdé ő Felsége hirtelen roszszúl lenni, a' midőn az Orvasok kúszeri, vagy háromszori ér vágással-is fogítani kívánván a' nyavallyán — midőn még Bétsnek nagyobb része semmit sem tudna az ő Felsége nyavallyájáról — olly hirtelen érkezék tegnap dél-utáni 4 és 5 óra között, ezen sebes menekő módjára érkezett véletlen izomorú izenet, hogy az egész Várost azonnal el-borítván, sokak firnak, és jajgatnak — sokan csak nem háborodott elmével nyargalnak vala egymáshoz, és minnyájon el-vezített édes Attyokon bánkódnak vala. — Bóldog Isten!! Oda van a' közönséges

S

békes-

békefélegnek és az ő népének édes Attya — oda van a' *Romai* hatalmas Tsáfzár, a' *Magyar* és *Tsch* Koronáknak fel-kenettetett Fejedelme — egy véletlen izempillantásnak levének mind ezek prédái.

Azt tartom, ha több ujjságot nem írnek-is az én Olvasóimnak e' máii napon, eleget irtam azoknak, kik az Európai környüállásokat tudván, előre és hátra-is gondolkozhatnak. Most kívánom már ezt énekelni Sz. *Dáviddal*: *Adj békeféleget Ur Isten, a' mi idonkben e' földön!!*

Mikor az esive a' Bétsben lévő Török Követ a' Tsáfzárnak halálát meg-hallotta, el-sakadt írva, és edgyet sem szólhatott bujában. Kétség kívül már néki sem fok dolga lészzen Bétsben, valamiat az Erdélyi Országos Deputátzionak.

A' Bétsi Duna máig-is keresztül van fagyva, és a' leg-keményebb Téliünk most vagon.

A' 2 vólt Szabad-Sergek — a' *Mihálovitsé* és a' *Branavótzkie* (ugy beszéllik) parantsolatot vettenek, hogy ujra fel-állyanak, és Aprilisnek végéig átnak indulhásanak.

Az a' hire, hogy a' Bétsi Udv. Kamarának V. Prézeffe lenne B. *Margelik* Ur, és a' mostani V. Prézes B. *Degelman* Ur *Commertiál* Présidens fogna lenni; melly most áll-fel.

Tábori Superior *Mudrák* Ur helyébe tette ő Felsége a' *Karajtzay* Sergénél vólt Tábori Pap *Fiedler* Urat Erdélyben.

Fő Hadi Commissárius *Fáber* Ur jubiláltatván, ennek helyébe, a' Mező Hegyesen vólt Commissárius *Lakeman* Ur tétetett Péterváradra.

Nyugodalomra tétetett F. M. Lájtinánt *Báró Entzenberg* helyébe F. M. Lájtinánt *Klebeck* neveztetett, ki egy gyalog Regimentnek tulajdonosa's egyfzérsmind a' *Mária Theresia* Vitéz Rendjének Komendátora.

Az *Erdődi* Húszár Serégtől a' N. Magyar Test-
őrző Sereghez által tétetett *Májor Szarvasi* Ur hel-
lyébe, a' *Székely* Húszároknál *Supernumerárius*
Májorságot viselt *Kováts* Ur rendeltetett.

Kassáról azt írják, hogy itt a' múlt hónapnak
17-dikén öfzve gyülekezett *Abauj, Eorsod, Sáros,*
Szepes, Torna és Zemplén V-megyeci Deputátusok-
nak főbb igyekezete lett volna, hogy az élet' és
némelly kézi munkák nemének árrát meg-határoz-
zák. Meg-határozatott az-is, hogy a' külömb kü-
lömb-féle mértékek neme helyett a' *Posoni* vétés
tödjék-fel, és a' kik ezen határozás ellen tsele-
keznek, meg-büntettségnek. — A' *finger*eknek ne-
mei, mellyek a' *Posoni* ölnék egy 5-töd részénél
rövidebbek, örökösön el-töröltetnek.

Brüszszelből azt írják, hogy az eddig *Párisban*
mulatott *Svéd* és *Muzka* 2 Követek onnan bizo-
nyoson világra jöttek, 's már *Brüszszelen* keresz-
tül-is útoztanak haza-felé. — Az innen *Aulriából*
Brayburg felé rendeltetett tábori bagázsias szekerek
olly parantsolattal indultanak-meg, hogy meg-érke-
zéséig ne-is nyugodjanak.

Al. Pászrhely. A' mi igen kedves Plébánusunk
T. T. Metséri Berentzi András Ur a' múlt hónapban
Tituláris Kánonoksággal tiszteltetvén-meg, mind
előttünk közönségesen kedves Lelki Atyánknak tisz-
teletén, mind a' Székbéli Uraságoknak; mind a'
Városi lakosoknak és Szerzetes Papoknak oly nagy
örömeke vala, hogy ennek emlékezetére ágyukkal
lődzönek vala; és mind a' Város-béliek, mind a'
Vidékiek gazdagon vendégeltetének-meg.

Veszprém 26. febr. „ Fel-derült már valahára,
vagy leg-alább kezd derülni Nemzetünknek-is azon
hajnal tsillaga, mellynek világáról a' mi Oskola-
béli vastag és veszedelmes setétségeink el-öfzol-
ván, a' más tanult Nemzetek nyomdokaiba fogung
lépni. — Sokan találatnak már a' mi Nemzetünk-
bol, kik a' mi aprotbi 's nagyobb Oskoláinknak

minden részre-hajlás nélkül való hasznát munkálódják, és minden igyekezeteket, 's költségeket a Nemzeti ifjúság jobb móddal lehető nevelésére fordítják. A *Tihanyi* Tisztartó N. *Thurszky* András Ur ezen 3. n. m. *Szala*, *Sömegh*, és *Veszprim* Vármegyékben, mint egy 25 Oskoláknak, minden Valásbéli külömbség nélkül vetélkedésre való eszközököt szerzett, és minden igyekezetét az Oskolák jobbítására gyámolgatására fordította. Vajha ezt más Nemzetünket szerető Hazánkfiái-is tselekednék! Az Oskolák a' mi Nemzetünk böl dog, vagy böl dogtalanságának kútfői.

Debretzen 21-dik Febr. — „Ennekutánna a' mi Ref. Kollégiumunkban sem úgy leszlz a' dolog, mint volt ez előtt. Eddig a' volt nállunk a' leg tudósabb Professzor, ki leg-jobban el-tudta titkolni, hogy honnan vette azt, a' mit tanít, és hogy a' Tudományokat *Sarlatán* ruhákba öltöztethesse, fel-állott egy sereg irással (mellyet csak ő tudott, honnan írta ki) és azt a' Tanítványinak az ő tanítását után sebesen kellett írni, azon kívül, hogy femmit se tanultak, el-rontotta mejjét az ifjúság. — Már most egy ujj és bölts rendelés tételt, melly szerint minden Professornak Könyvből kellett tanítani, és az ifjúság tanulással nem irással fogja idejét tölteni.

Egy Nemzetét szerető Urnak bölts tzejlja: — —
„Külfömbféle tudósításiból az Urnak csak ugyan azt vészem észre, hogy a' tiszta Magyar nyelvet, és Tudományokat kedvellő elméknek Tengere nem hogy apadásához közelittene, sőt inkább napról napra omlik áradásán; irigy szivvel olvasom különösen hozzá-m-is érkezett Levelezésből, hogy Budán, Pesten, Debretzenben, Kalsán, Komáromban, Győrött, sőt még a' N. Enyedi Tanuló Ifjúság között-is Tudományos Társaságok állittattak-fel, kik fárodhatatlanul iparkodnak elmehéli tehetségekkal Hazánkunk udvarolni, olvastam-is valóban álmélkodva, 's tapasztaltam-is a' Magyar ézfnek sinomságát,

ságát, holott ki-tetfzik, hogy bárdolatlan az, ki ki a' Magyarat bárdolatlannak vallyá, fok nemben tudatlan az, ki ötet tudatlannak itéli. Ezeknek sérenykedő példájok, és más különös tekintetű okok voltak úti társaim, hogy több itthonyos foglalatofságimtól meg-örült óráimat némű-némű-képpen közönséges halzónra fordítsam, 's talpig való tehetőségemet angyali hangú Magyar nyelvünknek öregbedésére, 's édes Hazámnak ditsőitítésére szenteljem: Több *Phylogologicum obiectumokat* vévén tollam alá, 's ezekben már előbbre lépegetvén, elme nyugtató óráimban *Martini Károly* Uramnak ama nevezetes *Juris Publici* munkáját vontattam a' Magyar szózatra, és Isten segítsége után az utolsó punktumot-is réá raktam. Távol légyen töllem, én eztet nem azért adom az Urnak tudtára, hogy ez által nékem *Gloria in Excelsis* énekeltefsék, vagy talám hirem, nevem főbb fokra emelkedjen, vagy is azért, hogy a' nyomtatásra téendő súllyos költségeknék pótolására az előre való fizetést hirdettefsem; hanem tiztán azért szeretném korán idején a' Közönséggel tudatni *Martini* Uram Déák munkájának Magyar nyelvre lett által tetelét, hogy sem az én fok virragatásokkal folytatott iparkodásom, dugába ne döllyön, se más betsületes Hazámfia, 's Polgár társom meg ne tsalatkozzék; mert attól tartok, 's méltán-is tarthatok, hogy egy valaki maga jó kedvéből *Mártini* Uramba bele kap, 's amugy nagy mohón világofságra-is bortsáttya addig, még az már el-készített munkámon nyugtatva rágódom, 's pihenés közben irtoगतok.,

— Ezen hozzánk érkezett tudositásból láthatni azért, hogy *Mártini Károly* Uram munkája egy Hazáját szerető Nemes Magyarból Hazai nyelvre által tetetett; és ez által Nemzetünk egy olyan közönséges Polgári kintsel fog meg-ajándékoztatni, mellyért a' mi Maradékink-is áldani fogják ennek bólt fordítottját.

A' Török Követnek a' Ts. Királyi Udrarba való bé-meneteléről még e' következőket jegyezhetjük-meg.

meg. — Bé-érvén a' Követ a' *Diván Keffenditől* és még 6 főbb Törököktől kíséretve azon Fejedelmi Szobába, mellyben a' Magyar és Német Testőrző Sergek sort formálva állanak vala, itt a' maga Tzeremoniális bunéliját 's kontyát, fel-vette és fel-let-te. Az után még bejebb kíséretvén a' nevezett 7 személyektől, H. *Rosenberg* által ő Felségeek az Audenzsiára be-jelenteték. — Ő Felsége egy aranyos Baldachionon alatt egy asztal mellett állott. Körülette állottanak, a' fő Ts. Kir. Udvari mester H. *Stahrenberg*, a' 2 Tsáizári Gárda Kapitányok H. *Lobkowitz* és Gr. *Nostitz*, és a' Ts. K. Tanácsosok. Ezek jobb felől: bal felől; fő Ts. Kir. Kamarás H. *Rosenberg*, a' K. N. Magyar Gárda Kapitánya H. *Eszterházy*, a' Német Birodalom V. Kantzelláriusa H. *Collorédo-Alansfeld*; Udvari Stát. V. Kantzellárius Gr. *Cobenzel*, 2 Referensek *Horiz* és *Spielman*. Mind ezek egy grádits foggal ő Felségénél alacsonyabb helyen.

Végre be-menvén ő Felsége elejébe a' Követ, 3-szor hajtotta-meg magát Napkeleti módra, és ilyen beizédett tartott:

„Különös szerentsém vagyok, hogy a' fényes Portától Ts. és Királyi Felsegedhez egy olyan barátságos Tsáizári Levéllel küldettetem, mellyben előbb — egy felől az *Ottománi* Koronának fényét szélesen tündökölletető *Disze*, a' világot oltalmazó Tronusnak ékeisége, ama *Salomoni* Monárkhiának feje, a' két fzeut Városoknak szolgája, a' két tengereknek és a' világ két részeinek Ura, ama *Plúói* böltsésséggel, *Arxiduni* elnösséggel, és *Keduni* tüzes igyekezettel, *Dáriusi* vigyázósággal, Nagy *Sindori* hírrel-névvvel ékeskedő Potentátot, a' hatalmas, nagy, eröss, és rettentő Tsáizár, az én kegyelmes Uram, Szultán és Szultánnak sija, *Chakan* és *Chakannak* sija; Szultán *Szelim Chan*, ki ezen neven 3-dik, harmadik Szultán *Ghatzi Mustafa Channak* sija, negyedik Szultán *Ghatzi Akhmed Channak* Unokája, Szultán *Ghatzi Muhammed Channak*

nak kis Unokája, és az ő fényes Portája között, más felől pedig ezen Ts. és Királyi Udvar között örök időkre megkötött barátságos egyezés-héli bizonyosság-tételek foglaltatnak bé; a' melly *másodszor* — az én Uramnak a' ditsőséges és hatalmas *Ottománi* Uralkodó Páltzához és *Salomoni* Trónushoz, a' maga örökös törvényes jussa, és tulajdon érdeme által való jutását; végre *harmadszor* — az ő hatalmas, ditsőséges és Felséges Baráttjának, a' mostan Uralkodó Romai Császári Felségnek, a' Magyarok és Tsehok Királyának, számu nélkül való lok Tartományok és Helységek Urának, az ő Felségére, törvényes örökös jussa és tulajdon érdeme által szállott Magyar és Tseh Koronákhoz, így szintén ő Felségének a' Romai Császári Trónushoz való jutás és maga érdeme által való jutásához illendő szerentse kívánást foglallya magában 's a' t. „ — Utollyára egy hofzú Periodusban azt adja a' Követ elő, melly igen örvendjen annak, hogy ezen pompás követtséghez magának lehetett szerentsége.

Hertzeg *Kounitznál*, következő Beszédet tartott, az audentzia' alkalmatóságával a' Követ:

„ Én vagyok az a' szerentsés, a' ki mint Követ, elküldtettem a' *fényes Porta'* részéről a' Csász. Kir. Udvarhoz, egy Császári Irással, mellyben bévagnak foglaltatva: a' két Birodalmak között megújított, és meg-erősített örökös békeségnek mindenkor költsönös meg-tartását tárgyazo biztatás; az igen szerentsés *Ottománi* Trónusba lett béülésről szóló örvendetes tudósítás; és az ezen rélről lett kézhez-vételckhez Magyar és Tseh Ország' Királyi Koronáinak, 's a' Romai Császári Trónusba lett emeltetéshez való pompás tzeremoniájú szerentse-kívánás. — Midőn a' nagy hatalmú Császár, az Illenségnek amaz árnyéka a' földön, *Arábiának* és *Azennak* Ura, az én kegyelmes Uram, és *Nagy Sándorhoz* hasonló Fejedelmem, a' leg-tökéltetesebb mértékü belső hajlandósággal, és szives barátság-

gal

gal viseltetik a' maga Felsőes Barátjához, a' nagy hatalmú, és dicsőséges Romai Császárhoz: kétség kívül való, hogy a' mennyiben a' Ts. 's Kir. Felsőségnek, 's az ő Felsőge' Ministereinek részéről tartós fog lenni az a' kívánság, melly a' fenn álló jó edzvelségnek, és barátságának fenn-tartása, és meg-erősítése eránt tételtt eddig nyilvánvalóvá: nem leltz többé ő Felsőségnek (a' Török Császárnak), 's az ő Felsőge' Ministereinek részekről is fennmi helyre leg-kisebb fogyatkozásnak, vagy halasztásnak is. Valamint egyéb-aránt az én szívemnek és értelmemnek fute már 30 esztendőktől fogva ékesítették, a' mennyire t. i. meg-engedi az én időm, ő Hertzegsége', Belső Udvari és Státus Kancellárius *Kaunitz* Hertzeg Ur' válogatott, és dicsőretre méltó tulajdonságai' hírének drágaságaival (*clenodiumaival*), 's ki vagyon tizfázva az ő Hertzegsége' közönségében el-terjedt dicsősége' gyöngyeivel, 's tizteletre méltó elme és szívbeli talantomjval: ehez képest, még az előtt-is vonzott már az én szívem ő Hertzegségéhez, minekelőtte szereztsémi lett volna Hertzegi személyében meg-esmérni; és mivel rendkíválvaló kívánsággal kívántam már én régtől fogva egy olly szereztsés alkalmatolságot, mellynél fogva személyesen meg bizonyithassam ő Hertzegsége eránt az én tizteletemet: annyival nagyobb, és végetlen gyönyörűségemre szolgál tehát most nékem, hogy a' reám bizott Követtség vóltaképpen eszközölte ezt a' buzgóan óhajtott alkalmatolságot. — Nem fejezhetem-ki egyébaránt eléggé azon kijönös betsületért, és tekintetért való végetlen közönetemet-is, a' mellyet eddig-is mutatott hozzám ő Hertzegsége; 's nyomos reménységem vagyon, hogy ő Hertzegségének kegyes közbenjárása által, minden órán fogom venni az arról való örvendetes jelentést, hogy a' magammal hozott Császári Irást ő Tsáfz. 's Kir. Felsőségének saját kezemmel által-adhatom; 's ez által a' reám bizott dologban el járhatok. „

Erre,

Erre, nem felelt maga a' Hertzeg; hanem tsak *Stürmer* Urnak adta az irásban lévő feleletet, hogy forditaná azt által Török nyelvre, melly-is így következik:

„ Valóságos meg elégedéssel látja még egyfzer, a' maga Minisztériumának ideje alatt az Udvari és Státus-Kantzellarius Ur, a' *F. Portának* egy Miniférét ezen Tsácz. s Kir. Udvarnál; mivelhogy annak küldetése, egy következése, és egy nyilvánvaló bizonyosága a' Békeféség' szerentsés helyre-állásának; mellynek fenn-tartásában több már ötven éfztendejénél, hogy ő igyekezett éfzköz lenni a' közönséges dolgokat tárgyazott hivatalabéli munkálódásai által; és mivel ez a' hasznos történet éfzközül szolgálhat azon közönséges tsendefségnek-is fenn-tartására, mellyet minden más Népek-is nem kevésbé óhajthatnak.

Szerentsét kíván az Udvari és Státus-Kantzellarius Ur a' Követ Urnak, hogy az ő személyét találta az ezen küldetésre való választás; minthogy ezen meg-tifzttetés egy bizonyosága az ő személyes érdemeinek; 's az Udvari és Státus-Kantzellarius Ur, mindenkor nagy indulattal viseltetett az illetén Férjfiakhoz.

Nagy gyönyörüséggel értette a' Követ Urnak arról való ki-nyilatkozttatását, minémü értelemmel, és baráttásos szándékkal légyen az ő Tsáczári Fesjedelme, a' Tsáczár eránt; 's gondja fog réá lenni, hogy jelentést tegyen az eránt ő Tsácz Kir. Fességhez.

Bizonyos benne a' Hertzeg Ur, hogy ezen gondolatoknak, 's indulatoknak értése igen kedves dolog fog lenni a' Tsáczár előtt; és bizonyosá teheti az eránt a' Követ Urat már molt-is, hogy a' Tsáczár hasonló módra viseltetik a' Török Tsáczárhoz és ezen bizttatást maga-is meg-fogja kéttség kívül erőfésíteni ő Fesége, a' Követ Ur előtt akkor: midön szerentséje léfzen audentziára botsáttat-

ni;

ni; mellyet, hihető, hogy leg-ottan fog engedni ő Felsőge, mihellyest tsak mód lesz benne.

Egyébaránt, a' mig ezen Tartományban fog műlatni a' Követ Ur, gyönyörűséggel fogja az Udvari és Státus-Kantzellárius Ur adni eránta, a' baráttságnak, 's a' leg-tökéletesebb betsületnek minden lehetséges jeleit. „

Ennek végződésével, által adta a' maga Bizonyosság-Levelét a' Követ, H. Kaunitz-nak; ő Hertzegsége pedig Báró *Spielmann* Urnak, ki-is azt a' mellette lévő bársony borítékú asztalra le-tette. — Következett ezek után a' meg-vendéglés, és baráttságos belzöllgetés 's a' t.

Elegyes jegyzések.

Amérikában Chiliben a' búzának egy bizonyos ujj nemét tanálták-fel, melly ha hozzánk-is által plántáltatódhatnék, nagyon meg-változtatná a' mező-gazdaságnak eddig való természetét. Ez egy gyükeféről termő ki nem vesző (*perennis*) tsemete. Magot igen bővön terem. A' *Chili*-béli gazdák bizonyos izámú e' féle tsemeteket tartanak, mellyek az ő egész családjoknak táplálására elégségesek.

F. Királyunk 3 dik Fijának *Károly* fő Hertzegnek tiszteletére Belgiumba való menetelekor a' Belgák *Brüsszelben* egy szép emlékeztető pénzt veretnek, melly 2 Belga forintos nagyságú, és egyik oldalán a' fő Kormányozó ő Hertzegségeknek képei szemléltetnek, a' másikon pedig ezen irás olvastatik :

Carol. Austr.

In. Spem. Belgiae. Nat.

Ab. Augusto.

Sorori. Carissimae,

{Concreditus.

M. DCC. XC. I.

A'

A' mi Török Követünkhöz ki-szekerezik ezen napokban egy Gavallér 4 szép ifjú léány és al-fzonkákka. A' Követ az ilyen vendégeit szivesen szokta látni. Minekutánna ezeknek a' Követ minden ki-telhetőkkel kedveskedett volna, kérdi tőlle a' Gavallér alattomban, hogy mellyik tettzenék elötte a' jelen lévő 4 Dámák közzül szebbnek. — A' Török ezen kérdésre nem felel egyenesen, hanem ki-véizen a' pénzei közzül 4 egy forinájú arany pénzeket. Mutatja a' Gavallérnak, melly egy for-mák legyenek ezek a' rajtok találtató tzimerekre, írásra, és egyéb jelekre nézve, éppen hogy az idő's egyéb környüállások egyiket inkább meg-vás-lották mint a' másikat. Egyik több kézen forog-hatott, mint a' másik. — A' Gavallér nera tuda-kozta többet a' dolgot. Értette kétség kívül, hogy a' Török Követnek szemei előtt miud a' négy Dá-ma egyforma szépségünek tettzik lenni. — Hát nem nagy Filozofus ez a' mi Követünk?

Külső Országokat illető Tudósítások.

Roma. — Egy szegéay legény meg-indúl a' napokban ezen sz. Városnak uttzáiban mezittelen, éppen hogy a' kezkenőjét akasztotta vala oda, a' hova még a' sz. meziteien képekre is valami el-takarót szoktanak festeni. Kezében egy *Crucifixust* hor-dozott széllyel, és minden felé nyargalva ezt kiál-tya vala: — *Tartsatok penitentiást; mert el-hözé-lített az idölet' napja!* — Minekutánna szzébe vette volna, hogy a' katonák utánna eredtenek, és el-akarják fogni, szalad egy templomba, és magát egy Oltár elejébe veti. Ki-akarván az emberek az Oltár elöll vonni, nem szoll semmit, hanem egy magához hasonló öltözetü festett képre mutat az Oltáron, melly, mint éppen ő mezittelen lévén festve, egy *Crucifixumot* tartott kezében. — Az után vi-lágosságra jött a' dolog, hogy ezen ujf módi bo-lond magát *Keresztelő Sz. Jánosok*, vagy pedig sz. *Hieronimusanak* tartotta lenni, és a' templomokban lévő némely ártatlanság ideje-béli módra festett képek által juttatott a' maga képzelődéseire.

A' Ki képzelné akaria mi némű zürzavar uralkodjék most Párisban, képzellyen előbb magának egy olyan embert, a' ki magát a' világon igen nagy hatalomnak tartja ugyan, de azonban olyan gyanús: hogy még csak az inge gallérának sem hiszen. Ilyen embert gondollyon már az ember legalább-is két annyi népszerűű Városban, mint Béts, az az, 6 száz ezertől fogva 700.000 ig valót. A' kereskedő itt ugy nézi a' mellel-embert, mint ellenségét. A' nép nádmézért és kafejért kiált a' kereskedőre. A' fegyveres nép alig elég a' vér-ontásnak meg-akadályoztatására. Az erőilen léánkák hegyes *Tört* hordoznak még az utzákon-is kezeikben, melly *Törnek* némét egy külső Levél nyársnak nevezi. Talám valami jövendőhöz szoktáják magokat előre hozzá, mellyet nem tudnak mi legyen, csak az érzékenység láttatik nékiek diktálni, hogy öldöklő szerekhez szoktassák magokat. A' nép nem bizik leg-kisebbet-is a' Ministerekbe. A' Ministerek sem tudják mi tévők légyenek. Még csak a' külső Hatalomságokkal való levelezést-is le-tenné a' Ministerium magáról jó szívvel, csak lehetne. A' Nemzeti-gyűlés szüntelen való hitetlenséggel vádolgya a' Ministereket. Azt mondja nékiek, hogy nem igaz úton járnak a' Külső Udvarok előtt. A' *Jakobiták* Klúbja azt mondja a' Nemzeti-gyűlésnek, hogy ne bídjén a' Király Ministereinek. Már a' nevezett Klúbnak ezen egy szova elég arra, hogy a' Nemzeti-gyűlés semminek, a' mi az Udvarból vézsi eredetét, hitelt ne adjon.

Az Udvar leg-inkább ki-vagyon tétetve minden méltatlanságoknak. Minden elközők elő vétetnek, mellyek által a' Király a' népnek szemei előtt gyanuba hozattathatik. Szűnés nélkült valók azok a' szemre-hányások, mellyeket a' miatt kéntelenítették ki-állani a' Király, hogy a' ki-vándorlottak és meg nem esküdt Papok ellen iratott Dekretomoknak vége-re a' *Sanctio* ehlyeit *Actó*: itt vólt. Már most az egész

egész Országban szerte-széllvel a' békételen Papság által szüntelen gyuladó tüzek egyedül ezen *Vető*-nak tulajdonittatnak, és már az több, mint hallatlan dolog, a' mit itt Bétsben a' repülő minden napi Levelekből-is olvashattunk: — hogy a' Király valami lámpás fákat igazgató, és az uttán tolyongó nép sepreje mellett menvén-el: — „fére egy kifség; mert jön a' *Vető* „ — így kiáltott volna-fel közzüllök egyik.

Még egészszén el-vagyon hitetve a' nép, hogy a' Király máig-is szökéshez készül. — Febr. 4-dikén egy néhány kísérellel lovagolni mégyen a' Király. A' nép a' szekeret vezlen észre kevés idő múlva utánna menni. Már ez elég vala arra, hogy a' nép a' maga Királyát el-szököttnek lenni tartván leg-nagyobb lármát üfson. De az egész lármának hamar vége leve; mivel a' Királyt egy óra múlva, éppen az előbbi pompával a' Városba visszajöni mindenek meg-szégyenülve szemléihettek.

A' Király már ezen történet előtt-is लोकakat 's kivált a' Párisi Polgár-mestert a' leg-szelidebb nyájassággal tette volt arról bizonyosá, hogy Párist oda hagyni leg-kifsebb szándéka fintsen: de látván a' Febr. 4 dikén esett lármából a' népnek gyanus voltát, hogy ennek még elejét vehesse, e' következendő tulajdon keze irását küldé a' Párisi nép Elölljáróihoz: — „Már लोकokkal belzéllettem közzüilletek az én Párisból való el-távozásom felöll folyó hirről. Azt gondoltam, hogy szóval való erősítesem-is elég léfzen ezen hirnek semivé való tételére. De mivel látom, hogy a' békételenkedők Párisnak lakosait nyughatatlankodtatni, engem pedig rágalmazni meg nem szönnék, imé itt vagyon irásban nyilvánóságoson minden gondolatom: — *A' Constitutio által réim bizatott kötelefségeket ismerem 's bé-is töltöm: de ismerem az általa nekem adatott just-is, és a' magam hatalmairól le-mondani soha nem fogok. Párisban tehát iszabab akaratom szeriat tartozkodom. Azt gondolom, hogy jelen-tétemre itt szükség vagyon, mely szeriat jelentem-is,*
hogy

hogy itt maradok: mikor pedig okom lesz az elmentetlre, azt nem titkon fogom tselekedni. Még csak ez egyet mondom, hogy a' ki nem tsupa esztelen, vagy nem renészival gonosz szívű, az nekem azon ca legkifordult mentsok nélkül való hajlandóságomról, melyet a' nemzet' és a' Párisi nép' boldogságához vártak, nem kételkedhetik. — A' Párisi Előljárók a' Királynak ezen irását ki-nyomtatattván, a' nép közt elszélesztették, a' Királyhoz pedig egy kölöködő Deputációt küldöttek, 's jó szívűséget meg költözték.

Ilyenkor járni a' Párisi népnek már régetske hogy meg-tétetett. Ez az oka, hogy a' hegyes Tarnoc hordozása ennyire izokisba jött. Már most azon is derkednek a' Párisi Előljárók, mi módon vehessék ezt is ki a' nép kezébol. Közönségesé tétetett ugyan a' Városban, hogy a' kit észre véznek a' maga kezében ilyen fegyvert hordozni, miadjár a' Politériának fogják által adni: de még ez a' fenyegetés keveset hatznált, és Párisnak igen nagy hasonlatossága vagyoni most egy öszle-vészett észlelözhez.

Mindenek felett való nyughatatlanságot okoz a' Frantzia Királynak a' maga Testörzöinek régülázása. Meg-engedte a' Király, hogy minden Departmánokból a' nép maga jegyezze-ki a' Candidátusokat, és a' Király csak ennyi just kötött-ki magának, hogy a' Candidátusok közül tettése szerint nevezhesse-ki azokat, a' kiket akar, hogy Királyi Gárdisták legyenek. Igy-is igen sokan fokáig gántoskodtanak, ki egy, ki más hibát keresve a' Királynak váloztásában, míg végre hogy ezen tévelygésnek is eleje vétetödhessék, a' Király a' maga Testörzöinek már szolgálatban lévő osztályát a' Tanátsházhoz küldvén, hogy a' Confitutió szerint ki-szabatott hitet le-tégye, meg-paranásolá.

— — Az ő esküvéseknek formája ez:

1.) Hogy a' Nemzerhez, Törvényhez, és a' Királyhoz hívek maradnak, a' Confitutiónak fennmaradását munkálödják, a' Király bátorságot alap-

lapotjára hiven vigyáznak, és semmi ezen szolgálattaljokkal ellenkező parantsolatnak nem engedelmeskednek.

2.) Ezt a' hitet azon Hely-béli Elölljárók előtt tartoznak le-tenni, a' hol a' Király lakik.

3.) A' Gárda Komendánsa ezen hitet mindenek hallattára közönségesen el-mondani, és a' több tiszteket egyenként meg-hitelni tartozik. A' köz-katonák kezeket fel-emelve tartoznak mondani: — *En esküszöm 's a' t.*

4.) Ezen hitlés minden czfzendőben elő-fordul azon a' napon, mellyen előbbzör véghez ment volt.

5.) A' Gárdai hitet nem teheti más le, hanem csak a' ki meg-tudja mutatni, hogy a' Polgári hitet már le-tette valaha.

6.) Midőn a' Nemzeti-gyűlés öfzve-gyülekezve lézzen, ezen Gárda a' Királyt 20 órányi távol-ságnynál tovább nem kíséri, az Országból pedig ki, soha sem.

A' *Nájdí Ujság-író*nak azt írta közelebbről egy Párisi Levelezője, hogy a' leg-ujjabb fel-fzám-lálás szerint, a' Párisban lévő *Jákobita* Klubnak, az az, a' minden Klubok öreg annyának, a' Világon szerte széllyel 1800 fiú Klubjai vagynak, és ez az egész ma'saközél 4 millió embereket foglal magában. Külső Országokon Frantzia Ország határain kívül, csak 52 ilyen Klub fiokok tanálatnak, ezeknek-is hete Német Országon vagyon. — Midőn a' *Jákobiták* Klubjában ezen fel-fzám-lálás esett, ennek Prézese a' többek között azt a' meg-jegyzést-is tette, hogy ha a' *Jákobiták* minden gyűléseinek csak egy negyed-réze tanálatna-is fegyveres kapni, már egy millió fegyveres nép állana-ki a' fikra, 's ha ide számlálatná a' Nemzeti Gárdák, Volantérok 's a' t. — egy olyan roppant le-reg formálódnék belőlök, melly egy egész czfzendőre kövéren meg-trágyázhatná egész Német Országot.

Muska és Svéd Országok. — Hogy az Orosz Udvar előtt kedves lehetett a' Svédok Királyával való öljve békélhetés, meg-tettzik a' többek közt abból-is, hogy a' Császárné ennek eszközlőit drága ajándékokra méltoztatta. — Edgyik ezek közül, Gróf *Stachelberg* 100,000 — Generál-Major *Pahlen* pedig 10,000 Rubeleket nyere közelebről a' Császárnétól. — Továbbá az-is igaz, hogy *Péterburgból*-is más hírek szárnyálnak a' *Potemkin* halálától fogva, nem olyanok mint az előtt. Egy igen közönséges egybe-esküvésről beszélnek ezen nagy Orosz Városban, melly a' *Potemkin* halála után mind jobban jobban mutogatja magát, és a' roppant Orosz Birodalmat egy közönséges Revoltzióval fenyegeti. — Nevezetes dolog ebben a' mi időnkben, hogy a' Svéd és Orosz Udvar 's még más Udvarok-is együtt, a' belső Zenebonák és Revoltziók ki-ütése ellen-is kezefséget váltoltak, és segítséget ígértek egymásnak. Ugy kezdik mutatni a' környülállások, hogy tudta az Orosz Miniserium, miért tselekelzi ezt.

A' Svédok Királya egy titkos *Commissiot* választott ki az Ország-gyűlésére öljve-jött Deputáltak közzül, mellynek tsak az a' kötelelsége, hogy a' Királlyal együtt dolgozzék. Ezen *Commissio* 28 tagokból áll. A' Diétán jelen lévő egész nemei rend 415 tagokat foglal magában. *Fintáudiának* né melly Distriktsaiban a' Parasztok magát a' Királyt tették a' magok Mándatariusává, hogy helyettek a' Király valószthafson az Ország-gyűlésére Representánsokat.

A' Spanyol Udvar, a' mint mondják, minden mesterséget meg-vetette, hogy azokat a' *Helvétus* Regementeket, mellyek eddig a' Frantziákat szoldért szolgálták, a' maga szolgálatajára réa vehesse. — Ez nem kitsiny gyengeséget okozna a' Frantzia Nemzeti hadi Sereguek.